

PROJEKT
UCHWAŁA NR/..... /25
RADY MIEJSKIEJ W MOGILNIE

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Gminy Mogilno na rzecz Wspierania Rodziny na
lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49), uchwala się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Program Gminy Mogilno na rzecz Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mogilna.

Sprawdził:

Radca Prawny
Piotr Nowak

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR .../...../25
RADY MIEJSKIEJ W MOGILNIE

w sprawie przyjęcia Programu Gminy Mogilno na rzecz Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Zgodnie z art. 176 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program Gminy Mogilno na rzecz Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 wyznacza nowe kierunki działań oraz zakłada kontynuację działań istniejących. Kierunki i modele działań zawarte w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzają nowe rozwiązania w obszarze wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przyjęcie programu wsparcia rodziny w Gminie Mogilno na lata 2025-2027 przewiduje rozwój działań profilaktycznych, mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka, w celu podjęcia działań przeciwdziałających narastania kryzysu. Ponadto poprzez pracę z rodziną naturalną program stwarza możliwość zapewnienia każdemu dziecku prawa do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego. Zatwierdzony program stanowi podstawę do aplikowania o otrzymanie:

- dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej,
 - środków finansowych na realizację projektów i programów systemowych konkursowych współfinansowanych ze środków unijnych,
 - programów konkursowych ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.
- Treścią programu są zapisy mające charakter analiz, wniosków, planów i celów oraz zasad polityki w zakresie ustalenia potrzeb rodzin przeżywających trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i działań mających na celu ich wsparcie, nie zaś na nałożeniu na adresatów obowiązków określonego zachowania się w określonych sytuacjach faktycznych. Wskazany program nie rozstrzyga bezpośrednio o prawach i obowiązkach podmiotów tworzących wspólnotę samorządową. Uchwała zatem nie stanowi aktu prawa miejscowego, brak jest podstaw prawnych do jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na co wskazują liczne rozstrzygnięcia organów nadzorczych. Okres stosowania uchwały został oznaczony w § 1 uchwały i obejmuje lata 2025-2027, dlatego nie jest niezbędne dodatkowe oznaczenie daty jej wejścia w życie.

Sprawdził:

Radca Prawny
Piotr Nowak

**PROGRAM GMINY MOGILNO
NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY**

NA LATA 2025 – 2027

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

I. Podstawowe definicje i pojęcia

1. Rodzina
2. 'Rodzina dysfunkcyjna
3. 'Rodzina zastępcza
4. Rodzina wspierająca
5. Placówka opiekuńczo – wychowawcza

II. Współpraca rodziny z asystentem

III. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

1. Zadania własne gminy
2. Zadania zlecone gminy

IV. Diagnoza społeczna

V. Cel główny oraz cele szczegółowe programu

VI. Działania podjęte w ramach realizacji celów program

VII. Zadania gminnego programu wspierania rodziny

VIII. Zasady działania gminnego programu wspierania rodziny

IX. Adresaci gminnego programu wspierania rodziny

X. Realizatorzy gminnego programu wspierania rodziny

XI. Efekty i rezultaty gminnego programu wspierania rodziny

XII. Monitoring i ewaluacja programu

XIII. Źródła finansowania programu

Podsumowanie

WPROWADZENIE

W dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 poz. 998 ze zm.).

Model i kierunki działania jakie wprowadził ustawodawca to nowe rozwiązania, które zmieniają obecnie funkcjonujący system wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Obowiązek wspierania w/w rodziny ustawowo spoczął na samorządach gminnych.

Art. 176 pkt 1 w/w ustawy nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Nowy system ma za zadanie wesprzeć rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Aby mógł on przynosić pożądane efekty niezbędnym jest położenie szczególnego nacisku na profilaktykę oraz pomoc rodzinie biologicznej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej należy traktować jako ostateczność, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Samorządy lokalne w pełni odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Budowa lokalnego systemu opieki wynika stąd, że środowisko lokalne obok rodziny stanowi najważniejszy czynnik socjalizacji, nieodłączny i nieuchronny element otoczenia życia jednostki. Rodzina zaś jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, ponieważ kształtuje jego osobowość, system wartości, poglądy oraz styl życia. Zainteresowanie sprawami rodziny wynika z wpływu na rozwój psychiczny, fizyczny i społeczny jej członków, a w szczególności dzieci. Dzięki oddziaływaniom opiekuńczym i wychowawczym rodzina przygotowuje dziecko do samodzielnego życia w społeczeństwie już jako dorosły człowiek.

Współczesne czasy nie są jednak łatwym okresem dla rodziny, gdyż znajduje się ona pod naporem wielu czynników i oddziaływań zewnętrznych, które wpływają na jej wielorakie przemiany. Jedne z nich wywierają pozytywny wpływ, ponieważ polepszają jej warunki życia, np. postęp techniczny, osiągnięcia medycyny natomiast inne powodują jej dezintegracji i dezorganizację, naruszają podstawowe normy funkcjonowania rodziny jej członków. Zmieniająca się sytuacja społeczno - gospodarcza spowodowała przemiany w życiu rodziny, pojawiły się zagrożenia powodujące niejednokrotnie kryzys rodziny. Nastąpił rozpad rodzin dużych, wielopokoleniowych, zintegrowanych przestrzennie i społecznie, na rzecz rodzin małych, dwupokoleniowych. Ponadto zwiększyła się liczba rodzin niepełnych,

związków nieformalnych, rodzin małodziejnych. Nastąpił wzrost liczby rozwodów oraz zwiększyła się liczba małżeństw bezdzietnych.

Przemiany społeczno - gospodarcze w ciągu ostatnich lat spowodowały również zmiany w poziomie aktywności zawodowej. Na skutek reorganizacji rynku pracy pojawiło się zjawisko bezrobocia, które dotknęło wiele rodzin, przez co stało się źródłem konfliktów, spadku dochodów i obniżenia stopy życiowej w danych rodzinach. Negatywne zjawiska wynikające z trudności rynku pracy, braku stabilizacji warunków życia i ich drastycznego pogarszania się, poświęcania mniejszej ilości czasu dla rodziny z powodu konieczności ciągłego poszukiwania źródeł zarobkowania powodują wielkie zagrożenia dla rodzin i są źródłem wielu kryzysów. Poważnym problemem, który dotyka wiele rodzin jest fakt nadużywania alkoholu, ponieważ jest on przyczyną rozpadu rodziny, a także przestępstw przeciwko rodzinie, tj.: przemocy w rodzinie, zaniedbania w rodzinie, wykorzystywania seksualne. Patologie w rodzinie przejawiają się w braku właściwej opieki nad dziećmi, niewłaściwymi wzorcami zachowań, zaniedbaniami, nieporadnością. Stają się przyczyną niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży, które przejawia się w piciu alkoholu przez nieletnich, paleniu papierosów, wagarach, narkomanii, kradzieży, agresji, nadpobudliwości, trudności w nauce, braku umiejętności funkcjonowania w grupie rówieśniczej i w środowisku.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodziców, sprawowana jest piecza zastępcza organizowana przez powiat. Na mocy w/w ustawy gmina zobowiązana jest do pokrywania kosztów za pobyt dzieci umieszczanych, wyrokiem Sądu w pieczy zastępczej w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

I. PODSTAWOWE DEFINICJE I POJĘCIA.

1. Rodzina

Rodzina jest grupą społeczną o ogromnym znaczeniu praktyczno - życiowym zarówno dla jednostki jak i dla społeczeństwa. Zaspokaja szereg ważnych potrzeb życiowych jednostki, a jej zadania w zakresie rodzenia i socjalizacji młodego pokolenia są podstawą istnienia i właściwego funkcjonowania społeczeństwa. Prawidłowe funkcjonowanie społeczeństwa i prawidłowe funkcjonowanie rodzin żyjących w tym społeczeństwie są ze sobą integralnie związane.

Istnieją różne definicje rodziny. Według A. Kamińskiego, „rodzina jest podstawową wspólnotą życia, głównie emocjonalną, gdzie w czasie wszystkich lat życia następuje

wzajemne wyrównanie poglądów i ocen, gdzie ludzie kontaktują się całą osobowością, a dom – to podpora emocjonalna, ostoja bezpieczeństwa psychicznego”¹.

Podobnie określa J. Szczepański rolę rodziny, twierdząc, że „zapewnia człowiekowi zaspokojenie potrzeb emocjonalnych, potrzeb zwierzania się z przeżyć konfliktowych, jest miejscem gdzie można się wyżyć doznawanych upokorzeń, daje poczucie bezpieczeństwa, możliwość utrzymania równowagi, a co najważniejsze - utrzymanie integracji osobowości”².

Jeden z punktów Deklaracji Praw Dziecka mówi: „koniecznym warunkiem prawidłowego rozwoju osobowości dziecka jest wychowanie go w atmosferze miłości i zrozumienia. Dziecko ma prawo do tego, aby jego rozwój odbywał się pod opieką jego własnych rodziców. Rodzice ponoszą odpowiedzialność za dziecko i jego wychowanie w każdym wypadku”³.

Badania i obserwacje socjologów, psychologów wykazują, że „rodzina stanowi środowisko, które zapewnia dzieciom najlepsze warunki rozwoju. Żadna instytucja, żaden zakład opiekuńczy - wychowawczy nie jest w stanie zastąpić rodziny”⁴.

Według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2015, poz. 1390 ze zm.) przez członka rodziny – należy rozumieć osobę najbliższą, którą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą.

Charakterystyczną cechą rodziny jest to, że spełnia ona różnorakie funkcje, które stanowią jednolitą złożoną całość, a których nie można spełniać oddzielnie. Jakikolwiek zaburzenia w jednej funkcji stanowi podstawę do niezdolności rodziny w jej pełnym funkcjonowaniu.

J. Szczepański twierdzi, że „funkcje rodziny są to skutki wywoływane przez działanie i zachowanie się członków rodziny, zawierające się w samej rodzinie lub poza nią, bez względu na to, czy były one zamierzone lub pożądane”⁵.

Poniżej przedstawione są funkcje rodziny jako grupy społecznej według podziału jakiego dokonał F. Adamski.

1) Funkcje instytucjonalne: prokreacyjna, gospodarcza, opiekuńcza, wychowawcza, stratyfikacyjna.

2) Funkcje osobowe: małżeńska, rodzicielska, braterska⁶.

Socjolog M. Sobocki zauważa, iż właściwe funkcjonowanie rodziny jest uzależnione od spełnienia wszystkich wyżej wymienionych funkcji. Jednak szczególną rolę przypisuje funkcji wychowawczej, której prawidłowe spełnienie polega na:

- 1) zaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka (potrzeb bezpieczeństwa, miłości, przynależności, uznania),
- 2) dostarczaniu pożądanych społecznie wzorców zachowań,
- 3) przekazywaniu i przyswajaniu wartości, norm i zasad współżycia w danym społeczeństwie,

- 4) umożliwieniu dzieciom aktywnego udziału w różnego rodzaju czynnościach i obowiązkach domowych,
- 5) rozwijaniu i rozszerzaniu kontaktów międzyludzkich (pogłębianie więzi emocjonalnej z krewnymi).

Pełnienie funkcji wychowawczej przez rodziców wymaga także: zabezpieczenia możliwie pełnego rozwoju fizycznego i umysłowego dzieci, wprowadzenia ich przynajmniej po części w świat kultury, przygotowania do samodzielnego życia przez wyrabianie postawy twórczej i współuczestniczącej w otaczającym świecie⁷.

2. Rodzina dysfunkcyjna

W momencie kiedy rodzina nie spełnia należycie swoich funkcji na rzecz społeczeństwa i nie zaspokaja potrzeb swych członków powstaje problem dysfunkcjonalności rodziny. Rodzina dysfunkcjonalna to, najkrócej mówiąc rodzina, która nie spełnia swoich funkcji. To rodzina, która poprzez zaburzone relacje, zasady, role czy komunikację nie zapewnia swoim członkom możliwości zdrowego i pełnego funkcjonowania. Mianem rodziny dysfunkcjonalnej określa się często rodzinę, gdzie jedna lub kilka osób jest uzależnionych (np. od alkoholu, leków, narkotyków, pracy, jedzenia, itd.), w której dochodzi do przemocy lub też któryś z jej członków nie może realizować swojej roli ze względu na doświadczane zaburzenia psychiczne. Bez względu na to, czy zaburzona jest to jedna, czy wiele osób, problem dotyczy całej rodziny, ponieważ rodzina funkcjonuje jako całość i jest czymś więcej niż tylko sumą części⁸.

3. Rodzina zastępcza

W rozumieniu ustawodawcy rodzina zastępcza to rodzina, która tymczasowo lub stałe opiekuje się i wychowuje dzieci, które zostały osierocone, odrzucone lub których rodzice biologiczni nie są w stanie zapewnić im bezpieczeństwa i opieki. Rodzina zastępcza kieruje się dobrem dziecka i poszanowaniem jego praw w szczególności prawa do: wiedzy o jego pochodzeniu, podtrzymywania kontaktu emocjonalnego z rodziną naturalną oraz swobodnego kontaktu z rodzicami i osobami bliskimi, poszanowania godności i ochrony przed wszelkimi formami przemocy. Intencją i założeniem opieki zastępczej jest jej tymczasowość, w związku z czym dziecko powinno przebywać w niej do momentu uregulowania sytuacji życiowej własnej rodziny. Oczywiście nie można wykluczyć i takich sytuacji, gdzie dziecko pozostanie pod opieką rodziców zastępczych do momentu osiągnięcia pełnoletniości lub usamodzielnienia.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej w świetle obowiązującej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są:

1) Rodzina zastępcza:

- ▶ spokrewniona,
- ▶ niezawodowa,
- ▶ zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2) Rodzinny Dom Dziecka⁹.

4. Rodzina wspierająca

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą burmistrz ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

Rodzina wspierająca pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- 1) opiece i wychowaniu dziecka,
- 2) | prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka¹⁰.

5. Placówka opiekuńczo-wychowawcza

Zapewnia dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo i całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie dzienną lub całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również wspiera działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki. Pobyt w placówce powinien mieć charakter przejściowy, tj. do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub ustanowienia rodziny zastępczej.

Placówki ze względu na specyfikę działań dzielą się na:

1) Placówki wsparcia dziennego - wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Zapewniają pomoc rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożonym demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami.

Współpracują ze szkołą, ośrodkiem pomocy społecznej i innymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

Z uwagi na charakter wykonywanych działań ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozróżnia dwa rodzaje placówek:

a) opiekuńcze, których celem jest pomaganie dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowanie czasu wolnego, prowadzone w formie świetlic, klubów, ognisk wychowawczych i kół zainteresowań;

b) specjalistyczne, realizujące, obok funkcji opiekuńczej, programy psychokorekcyjne lub psychoprofilaktyczne, w tym terapię pedagogiczno- psychologiczną. Są to np. świetlice socjoterapeutyczne¹¹.

2) Placówki opieki całodobowej:

a) placówki interwencyjne - zapewniają dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców, znajdującym się w sytuacji kryzysowej:

◀ doraźną, całodobową opiekę na czas trwania sytuacji kryzysowej, ▶

kształcenie dostosowane do jego wieku i możliwości rozwojowych,

◀ opiekę i wychowanie do czasu powrotu do rodziny lub umieszczenia w rodzinie zastępczej, placówce rodzinnej albo placówce socjalizacyjnej,

◀ odpowiednią do potrzeb dziecka pomoc psychologiczno - pedagogiczną.

Placówki te przygotowują diagnozę stanu psychologiczno – pedagogiczną dziecka i jego rodziny oraz ustalają wskazania do dalszej pracy z dzieckiem.

b) placówki rodzinne - zapewniają dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodziców całodobową opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego, do czasu powrotu dziecka do rodziny bądź umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia.

c) placówki socjalizacyjne - zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej opieki zastępczej¹².

II. Współpraca rodziny z asystentem

Rekomendacje metodyczne i organizacyjne asystenta rodziny, opracowane przez Izabelę Krasiejko określają, iż „Asystent ma nie wyręczać, a jedynie aktywizować i motywować osobę lub rodzinę do działania, w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła. Poszukiwać jej zasoby, dawno niewykorzystywane kompetencje. Modelować lub trenować umiejętności, których beneficjent nie posiada, towarzyszyć w ich wykonywaniu do momentu osiągnięcia biegłości”¹³.

Asystentem rodziny może być osoba, która:

„1) Posiada:

a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki rodzinie lub praca socjalna lub;

b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia określony na podstawie ust. 3 i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub;

c) wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną;

2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;

3) wypełnia obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;

4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe”¹⁴.

„Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,

2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;

3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;

- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;

- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art.17 ust.1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną”¹⁵.

1. Asystent rodziny, w związku z wykonywaniem swoich zadań ma prawo do:
 - 1) wglądu do dokumentów zawierających dane osobowe członków rodziny, niezbędne do prowadzenia pracy z rodziną, w tym:
 - a) imię i nazwisko;
 - b) datę urodzenia;
 - c) obywatelstwo;
 - d) adres miejsca zamieszkania;
 - e) stan cywilny;
 - f) wykształcenie;
 - g) zawód;

- h) miejsce pracy;
- i) źródło dochodu;
- j) dane dotyczące warunków mieszkaniowych;
- k) dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu dziecka;
- l) dane o rozwoju psychofizycznym dziecka.

2) występowania do właściwych organów władzy publicznej, organizacji oraz instytucji o udzielenie informacji, w tym zawierających dane osobowe, niezbędnych do udzielenia pomocy rodzinie;

3) przedstawienia właściwym organom władzy publicznej, organizacjom oraz instytucjom ocen i wniosków zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw rodzin”¹⁶.

„Asystent rodziny realizuje wsparcie i pedagogizację z elementami terapii i pracy socjalnej w środowisku zamieszkania rodziny i w miejscu przez nią wskazanym. Motywuje i dopinguje członków rodziny do podejmowania działań mających na celu poprawę ich sytuacji. Monitoruje również postępy rodziny w realizacji wspólnie opracowanego planu pracy”¹⁷.

Asystent rodziny pracuje z maksymalnie 15 rodzinami, rodziny monitorowane także wliczane są do liczby rodzin.

2. Kwalifikacja rodzin do asystentury następuje:

- a) na podstawie art. 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - przez pracownika socjalnego.

W przypadku, gdy Ośrodek pomocy Społecznej poweźmie informacje o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wówczas pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Jeśli analiza sytuacji rodziny wykaże w/w trudności wówczas pracownik socjalny wnioskuje do Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny, ponadto wówczas także rodzina składa podanie o pomoc w formie wsparcia asystenta rodziny. Kierownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej po analizie wniosków oraz wywiadu środowiskowego, na podstawie upoważnienia Burmistrza Mogilna z dnia 02.01.2012r. Nr WAD.0052.13.2012r. oraz na podstawie art. 11 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przydziela rodzinie wsparcie w formie asystenta rodziny. Po przydzieleniu rodzinie asystenta rodziny, podopieczni wyrażają pisemną zgodę na oferowane wsparcie oraz na przetwarzanie ich danych osobowych. Data wyrażenia zgody rodziny na współpracę jest momentem rozpoczęcia pracy asystenta rodziny.

Izabela Krasiejko w publikacji dotyczącej asystentów rodziny przytacza kryteria zaniechania dziecka, które powinny być głównym odniesieniem i wskazaniem do przydzielenia rodzinie pomocy asystenta:

„Wyróżnia się kilka odmian zaniedbywania:

◀ fizyczne – nieodpowiednie odżywianie, ubiór, higiena, schronienie, brak nadzoru i opieki, a także narażenie zdrowia i życia dziecka na niebezpieczeństwo swoim zachowaniem lub stwarzanymi dziecku warunkami;

◀ medyczne – nieszukanie pomocy medycznej lub znaczne opóźnienie w jej szukaniu w sytuacji poważnych urazów czy chorób lub problemów zdrowotnych dziecka, brak podejmowania czynności zalecanych w leczeniu dziecka na bazie wiedzy medycznej;

◀ edukacyjne – brak stymulacji poznawczej małego dziecka, brak realizacji obowiązku szkolnego, przyzwolenie na wagarowanie, przyzwalanie na nieuzasadnione opuszczanie szkoły, brak dbałości o zapewnienie specjalnych działań edukacyjnych dziecku, które takie wskazania ma, brak zainteresowania sytuacją szkolną dziecka oraz brak współpracy rodziców ze szkołą;

◀ porzucenie – pozostawienie dziecka bez opieki i nadzoru na długi czas lub z intencją pozbycia się dziecka, w tym wyrzucanie (z domu lub odmowa przyjęcia po ucieczce);

◀ wychowawcze – brak przyzwolenia i/lub brak działań w sytuacji występowania u dziecka zachowań problemowych, brak zapewnienia pomocy psychopedagogicznej, odmowa poddania dziecka zabiegom korekcyjnym, terapeutycznym w sytuacjach występowania u dziecka problemów zachowania, zaburzeń emocjonalnych itp;

◀ emocjonalne – brak wsparcia dziecka w sytuacjach trudnych dla niego, brak zainteresowania dzieckiem, niezwracanie uwagi na dziecko”¹⁸.

„Należy przy tym zauważyć, że asystent rodziny powinien być kierowany do rodzin, co do których istnieje prawdopodobieństwo dokonania zmian i wyeliminowania destrukcyjnych zachowań względem dzieci w okresie około 3 lat. Kiedy zachodzi potrzeba długoterminowego wsparcia (np. w przypadku niepełnosprawności intelektualnej matki) lepszym rozwiązaniem mogą okazać się specjalistyczne usługi opiekuńcze”¹⁹.

b) zarządzeniem sądu na podstawie art. 109 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Najczęściej jest konsekwencją realnego zagrożenia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej lub umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej. Podczas wskazania Sądu do

współpracy, także wymagana jest zgoda rodziny. Współpraca z asystentem w takim przypadku rozpoczyna się od napisania przez podopiecznego wniosku o przyznanie wsparcia w formie asystenta rodziny, następnie pracownik socjalny na podstawie wniosku przeprowadza wywiad środowiskowy, kierując także wniosek o przydział asystenta do Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W przypadku nierealizowania planu pracy z rodziną przez podopiecznych, bądź rezygnacji ze wsparcia asystenta rodziny, Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zobowiązany poinformować o tym fakcie Sąd Rodzinny. Jeśli rodzina jest sądownie zobowiązana do współpracy z asystentem rodziny, plan pracy z rodziną konsultowany jest także z kuratorem zawodowym rodziny, w przypadku, gdy on także pracuje z rodziną.

3. Współpraca asystenta z innymi podmiotami.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy między innymi: współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, jak również współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

1) placówki oświatowe

Asystent rodziny powinien odbywać konsultacje z pedagogiem szkolnym i wychowawcą dziecka, częstotliwość konsultacji powinna być dostosowana do potrzeb rodziny i wskazań asystenta rodziny. Z każdej konsultacji powinna być sporządzona notatka służbowa. W razie konieczności pracownicy Oświaty mogą zostać włączeni do konsultowania planu pracy z rodziną.

2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Asystent rodziny współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie głównie w przypadku umieszczenia dzieci w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej. Asystent rodziny na wniosek Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wydaje opinie dotyczące współpracy z rodziną, stanu zdrowia dzieci, ustala plan pracy z rodziną wspólnie z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto, na zaproszenie

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczy w ocenach okresowych sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz konsultuje plan pomocy dziecku, mając możliwość wnioskowania o kopię dokumentacji. Asystent rodziny powinien pozostawać w stałym kontakcie z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w ramach efektywnej pracy z rodziną i dzieckiem, mającej na celu powrót dzieci do rodziny biologicznej.

3) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

W przypadku sądowego zobowiązania rodziny do współpracy z asystentem, plan pracy z rodziną konsultowany jest z kuratorem, jeśli ten pracuje z rodziną. Kurator podpisuje plan pracy z rodziną. Asystent rodziny może omawiać sytuację podopiecznych z kuratorem, wspólnie planować działania oraz uczestniczyć w wizytach w środowisku rodzin.

4) Policja

Asystent rodziny współpracuje z policją głównie w zakresie prowadzenia procedury „Niebieskiej karty”. Asystent mając podejrzenie występowania przemocy w rodzinie sam może wszcząć procedurę, wskazane jest, aby uczestniczył w spotkaniach grupy roboczej. W razie konieczności lub wystąpienia bezpośredniego zagrożenia asystent rodziny może odbywać wizyty w środowisku rodziny, w towarzystwie funkcjonariusza policji.

III. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,

- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- 4) finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
 - 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
 - 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
 - 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
 - 8) przekazywanie informacji do biura gospodarczej informacji, gospodarczej.

2. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) wykonywanie zadań wynikających z rządowych z zakresu wspierania rodziny;
- 2) gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

IV. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Mogilno jako miasto powiatowe jest lokalnym centrum edukacji, kultury i sportu. Miasto posiada rozbudowany i dobrze działający system pomocy społecznej, w tym: instytucje, placówki i programy działające na rzecz osób bezrobotnych, starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych, rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, czy też osób wykluczonych bądź zagrożonych marginalizacją społeczną.

Dla potrzeb niniejszego programu opracowano Karty Diagnostyczne zawierające informacje dotyczące:

- ▶ liczby mieszkańców gminy Mogilno – *Karta Diagnostyczna Nr 1*,
- ▶ liczby dzieci i młodzieży gminy Mogilno – *Karta Diagnostyczna Nr 1*,

- ▶ ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej - *Karta Diagnostyczna Nr 2*,
- ▶ liczby rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego - *Karta Diagnostyczna Nr 2*,
- ▶ liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - *Karta Diagnostyczna Nr 2*,
- ▶ liczby rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego - *Karta Diagnostyczna Nr 2*,
- ▶ liczby funkcjonujących rodzin zastępczych na terenie gminy Mogilno - *Karta Diagnostyczna Nr 3*,
- ▶ liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z wyszczególnieniem powodów przyznanej pomocy - *Karta Diagnostyczna Nr 4*,
- ▶ liczby rodzin, w których prowadzona była bądź nadal jest procedura „Niebieskiej Karty” - *Karta Diagnostyczna Nr 5*.

Karta Diagnostyczna Nr 1 Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2023
Liczba mieszkańców gminy Mogilno - ogółem:	23854
liczba mieszkańców gminy Mogilno mieszkających w mieście	10768
liczba mieszkańców gminy Mogilno mieszkających na wsi	13086
Liczba dzieci i młodzieży zamieszkujących gminę Mogilno w wieku 0 -18 lat - ogółem:	4629
liczba dzieci i młodzieży zamieszkujących tereny wiejskie gminy Mogilno w wieku 0 - 18 lat	2837
liczba dzieci i młodzieży zamieszkujących miasto Mogilno w wieku 0 -18 lat	1792
Liczba dzieci zamieszkujących gminę Mogilno w wieku 0 - 13 lat ogółem:	3352
liczba dzieci zamieszkujących tereny wiejskie gminy Mogilno w wieku 0 - 13 lat	1278
liczba dzieci zamieszkujących miasto Mogilno w wieku 0 - 13 lat	2074
Liczba młodzieży zamieszkujących gminę Mogilno w wieku 14 - 18 lat ogółem:	1277
liczba młodzieży zamieszkujących tereny wiejskie gminy Mogilno w wieku 14 - 18 lat	763
liczba młodzieży zamieszkujących miasto Mogilno w wieku 14 -18 lat	514

Zródło: Dane - Urząd Miejski w Mogilnie za 2021 rok

Karta Diagnostyczna Nr 2 Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogilnie udziela pomocy finansowej osobom i rodzinom zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, które nakłada ustawodawca. Poniższa tabela przedstawia zakres i liczbę: osób oraz rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019 - 2021

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	771	736	707
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	1673	1532	1348
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	123	121	121
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego i energetycznego	957	858	860

Źródło: Dane własne Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mogilnie za lata 2021 - 2023

Karta Diagnostyczna Nr 3 Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Problemy, jakie dotyczą współczesną rodzinę, m.in.: alkoholizm, bezrobocie, problemy finansowe, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi w rodzinie. Takie podejście do pracy z rodziną pozwala czasami zapobiec głębokiemu kryzysowi, który może skończyć się odebraniem dzieci rodzicom biologicznym.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby funkcjonujących rodzin zastępczych oraz liczby dzieci przebywających i umieszczanych w rodzinach zastępczych w latach 2016 – 2018:

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2021	ROK 2022	ROK 2023
Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych na terenie gminy Mogilno (ogółem)	21	19	22
Liczba dzieci i młodzieży z terenu gminy Mogilno umieszczonych w rodzinach zastępczych	6	9	12
Liczba dzieci i młodzieży z terenu gminy Mogilno przebywających w rodzinach zastępczych	32	32	35

Źródło: Dane - Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Mogilnie za lata 2021 – 2023

Na przestrzeni prezentowanych lat można zaobserwować, iż liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Mogilno jest na porównywalnym poziomie.

Jak wynika z tabeli w poszczególnych latach istniała potrzeba i konieczność ich funkcjonowania na terenie naszej gminy.

Karta Diagnostyczna Nr 4 Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Pomoc Społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Rodziny i osoby korzystające z pomocy społecznej charakteryzują się wieloma problemami. Rodziny korzystające z pomocy społecznej muszą spełniać tak zwane kryterium dochodowe oraz musi występować jeden z problemów zawartych w ustawie o pomocy społecznej. Ilość problemów jest tak duża, że rodziny nie są w stanie same przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej, w związku z tym zmuszone są ubiegać się o pomoc. Problemy określone w ustawie o pomocy społecznej mogą współwystępować ze sobą, wobec tego nie sumują się. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogilnie udziela pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodów wskazanych w ustawie o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 poz. 163 ze zm.).

Powody ubiegania się o pomoc przedstawione są w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

WYSZCZEGÓLNIENIE POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	ROK 2021	ROK 2022	ROK 2023
Ubóstwo	206	212	220
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	32	33	46
Bezrobocie	309	286	272
Niepełnosprawność	205	190	197
Długotrwała lub ciężka choroba	401	411	384
Przemoc w rodzinie	6	4	11

Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność.	52	37	31
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	71	60	66
Brak w przystosowaniu się do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały statut uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	13	16	23
Alkoholizm lub narkomania	23	24	19
Zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa	1	2	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	1	0	0

Źródło: Dane własne Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mogilnie tj. sprawozdania za lata 2021- 2023

Przedstawione dane ukazują, że dominującym czynnikiem przyznawania pomocy ze świadczeń Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we wskazanych latach było bezrobocie. Ta tendencja utrzymuje się już od kilku lat. Bezrobocie, które stanowi główny powód dezintegracji rodziny jest zjawiskiem społecznym polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów. Niedostateczna ilość miejsc pracy, niski poziom kwalifikacji i wykształcenia, uzależnienia decydują o wysokiej liczbie osób pozostających bez pracy. Równie wysoko w tej statystyce przedstawia się problem długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz potrzeby ochrony macierzyństwa.

Karta Diagnostyczna Nr 5 Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i prowadzenie skutecznej profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy w na terenie gminy Mogilno to m.in. zadanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W gminie Mogilno Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Burmistrza Nr 7/17 z dnia 24 stycznia 2017r.

W/w Zespół realizuje zadania zgodnie z ustawą z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).

Zespół Interdyscyplinarny stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jest nowatorską formułą pracy w tym obszarze, opartą na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy.

W poniższej tabeli zestawione są dane dotyczące liczby rodzin, w stosunku do których podjęto działania przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Mogilnie.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2023
Liczba rodzin, w których prowadzona była bądź nadal jest procedura „Niebieskiej Karty”	32
Liczba dzieci w rodzinach, w których prowadzona była bądź nadal jest procedura „Niebieskiej Karty”	33
Liczba przypadków odebrania dziecka/ (liczba dzieci) w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	4

Źródło: Dane - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2023rok

V. CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 - 2027

CEL GŁÓWNY

**ZAPEWNIENIE KOMPLEKSOWEJ POMOCY I WSPARCIA DZIECIOM
I RODZICOM Z TERENU GMINY MOGILNO**

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz rodzin dysfunkcyjnych.

2. Rozwijanie systemu wsparcia rodzin biologicznych.

3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących zdarzeń i sytuacji problemowych.

VI. DZIAŁANIA PODJĘTE W RAMACH REALIZACJI CELÓW GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Cele niniejszego programu będą realizowane przez następujące działania:

- uprzedzające (min. diagnoza, informacja, edukacja) mające na celu wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- interwencyjne,
- wspierająco - terapeutyczne (m.in. rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, pomoc w integracji rodziny, dążenie do jej reintegracji),
- socjalne,
- profilaktyczne,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- edukacyjne (podnoszące umiejętności zawodowe osób zajmujących się pomaganiem rodzinom).

VII. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

1. Cel szczegółowy: poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz rodzin dysfunkcyjnych realizowany będzie w szczególności poprzez:

- a) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
 - b) zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach udzielanej pomocy,
 - c) rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych uzależnieniami, uzależnionych i ich rodzin,
 - d) organizowanie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin potrzebujących pomocy,
 - e) wspieranie rodzin w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania poprzez działania asystenta rodziny, rodziny wspierające i pracowników socjalnych,
 - f) zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom i osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej,
 - g) podnoszenie kompetencji rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji specjalistycznych,
 - h) organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych dysfunkcyjnością,
 - i) aktywizację zawodową rodzin z problemem bezrobocia.
2. Cel szczegółowy: rozwijanie systemu wsparcia rodzin biologicznych realizowany będzie w szczególności poprzez:
- a) współpracę między podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem,
 - b) propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowywaniu dzieci,
 - c) rozwój infrastruktury placówek opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego,
 - d) działalność szkoleniową w celu podniesienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób pracujących na rzecz rodzin,
 - e) przeciwdziałanie patologiom występującym w rodzinie.
3. Cel szczegółowy: zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących zdarzeń i sytuacji problemowych realizowany będzie w szczególności poprzez:

- a) prowadzenie monitoringu i analizowanie sytuacji dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej lub zagrożonej dysfunkcyjnością;
- b) zapewnienie tymczasowego schronienia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej w tym ofiarom przemocy,
- c) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci i pomocą finansową na dożywianie rodzin potrzebujących,
- d) prowadzenie monitoringu sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych dysfunkcyjnością;
- e) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

VIII. ZASADY DZIAŁANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

W zakresie udzielania pomocy rodzinom oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków dezintegracji rodzin niniejszy program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny z poszanowaniem godności wszystkich osób.

IX. ADRESACI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe w gminie Mogilno, doświadczające problemów opiekuńczo - wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci

żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspakajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina wypełniając swoje funkcje, zwłaszcza wychowawczą wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Złe warunki materialne rodziny, powodują sytuacje, w których rodzina nie będzie w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb. To tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Często u jego podłoża leżą inne problemy zaburzające funkcjonowanie rodziny. Należą do nich przede wszystkim alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też ich wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

X. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Zadania Programu realizowane będą w ramach Gminnego Programu Wspierania rodziny przez Gminę Mogilno i instytucje go tworzące i współdziałające, w tym:

- Urząd Miejski w Mogilnie,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mogilnie,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mogilnie,
- Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli w Mogilnie,
- Komendę Powiatową Policji w Mogilnie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie,
- Straż Miejską w Mogilnie,
- Sąd Rejonowy w Mogilnie (Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mogilnie,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy działający na terenie gminy Mogilno,
- Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Mogilnie,
- szkoły, przedszkola i inne placówki oświatowe działające na terenie gminy Mogilno,
- Mogileński Dom Kultury,

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Strzelnie,
- Ośrodek Sportu, Rekreacji i Rehabilitacji w Mogilnie,
- służbę zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- biblioteki
- kościoły,
- media.

XI. EFEKTY I REZULTATY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie;
- poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny.

XII. MONITORING I EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w gminie Mogilno stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat, w związku z tym, wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych zadań.

Monitoring programu będzie polegał na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Zebrane w jego toku dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań korygujących. Stała obserwacja realizacji wyznaczonych celów pozwoli na ewentualne dookreślenie obszarów, które poddane zostaną ewaluacji.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Cel ewaluacji:

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz określenie stopnia realizacji celów programu.

Cel monitoringu:

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

XIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Realizacja działań w ramach niniejszego programu finansowana będzie ze środków budżetu gminy Mogilno. Przewiduje się również współudział w finansowaniu działań z środków budżetu państwa oraz pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej.

PODSUMOWANIE

Gmina Mogilno od lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny, poprzez szereg działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia działające na terenie miasta. Gminny Program wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021 zakłada tworzenie coraz lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, co zahamuje proces umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych. Pomoc rodzinom biologicznym w opiece nad dziećmi jest jednym z głównych kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Sprawdził:

Radca Prawny

Piotr Nowak